

Dijkversterking Durgerdam, een complexe puzzel

In 2006 is in totaal circa 33 kilometer van de Markermeerdijken van Hoorn tot en met Durgerdam afgekeurd. De belangrijkste reden: de dijken zijn niet stabiel genoeg om het achterland in extreme omstandigheden te beschermen tegen het water. Momenteel liggen er in Durgerdam verschillende oplossingen voor. Twee betrokkenen geven hun visie.

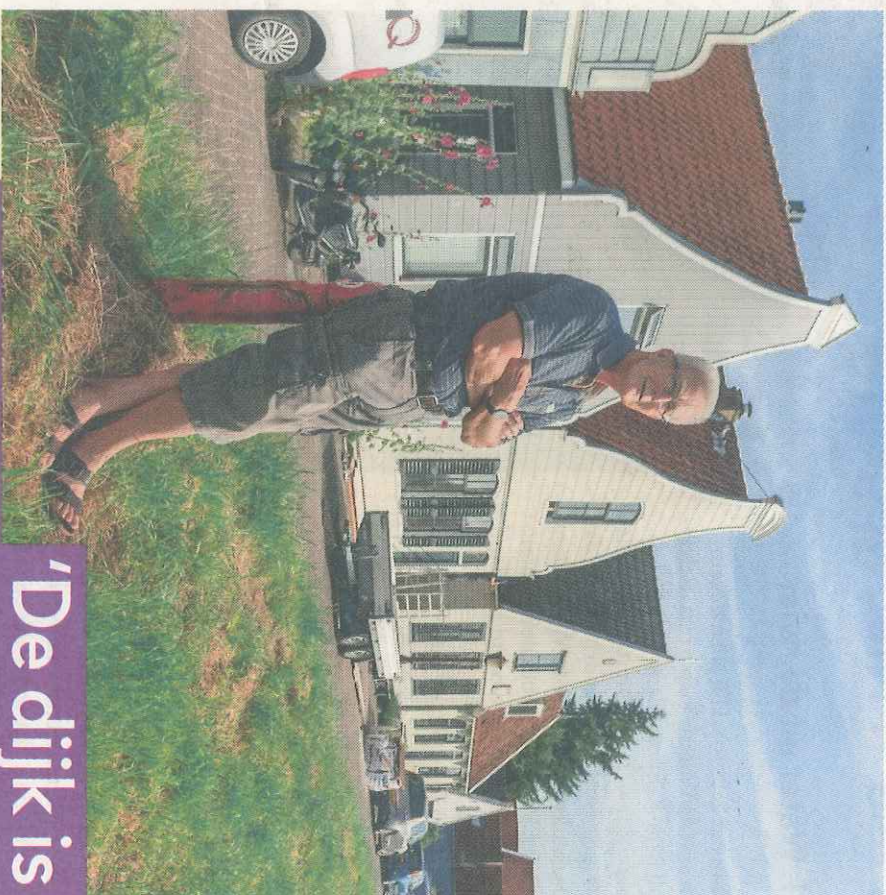


'Kiezen tussen hoofdpijn of buikpijn'

Ine Waterreus is projectmanager van de Alliantie Markermeerdijken en verantwoordelijk voor het plan om de dijk te versterken. Dat er snel iets moet gebeuren is duidelijk. Bij een landelijke inventarisatie in 2006 werden de Markermeerdijken afgekeurd. Alle andere in dat jaar afgekeurde dijken worden in 2017 al opgeleverd. Hoewel de Markermeerdijk officieel uitstel heeft gekregen, is de urgentie dus groot.

Emoties
Ine Waterreus: "De dijk in Durgerdam is karakteristiek en kleinschalig. Versterking betekent dat het karakter verandert en dat ligt gevoelig. Lange tijd lag een oplossing met een diepwand op tafel. Dat betekent dat je een sleuf in de dijk maakt en daarin een wand opbouwt. Veel huizen die op de dijk staan, zijn niet gefundeerd en gevoelig voor de trillingen die gepaard gaan met de bouw van een diepwand. Het is risicovol."

Bewezen sterkte
Over het idee van 'bewezen sterkte', wat inhoudt dat dijken die al een keer hoogwater hebben doorstaan, wellicht niet versterkt hoeven te worden, is ze helder. "Dat onderzoek levert voor Durgerdam helaas niets op. Versterking blijft daarom nodig."



'De dijk is een levend element'

Dat de milieuproblematiek ook op Durgerdam invloed heeft, valt volgens Johan Swart niet te ontkennen. "Het water in de zeeën wordt hoger door het smelten van de ijskappen. De stuizen kunnen niet voldoende meer spuien en het water dat via rivieren het IJsselmeer instroomt, kan niet meer zo makkelijk weg. Het waterpeil kan hoger gaan worden, dus moet er iets gebeuren. We moeten iets bedenken om het achterland te beschermen."

Sint-Elisabethsvloed
Johan Swart, bewoner van de Durgerdammerdijk sinds 1962, vertelt dat de Durgerdammerdijk is ontsaan na de Sint-Elisabethsvloed van 1421. Toen werd de Ydoornickerdam weggeslagen en moest er een nieuwe dijk komen. "De dijk is een levend element. Vanaf 1422 tot nu is de dijk verzwaaard, veranderd en versterigd. In de loop van de eeuwen is hij geëvolueerd tot wat hij nu is."

Verkeersdrukke
De dijkweg was vroeger bijvoorbeeld lager. Doordat hij opgehoogd is, is de weg breder geworden. Maar volgens Johan Swart nog niet breed genoeg. "Vanuit mijn huis zie ik het verkeer in het dorp. Autoverkeer, parkeerplaatsen, fietsers en wandelaars. Alles bij elkaar zorgt het voor problemen op de smalle dijkweg."

Oplossingen

Omdat een oplossing niet eenvoudig is, haalde Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier er al in een vroeg stadium een aannemer bij. Zo ontstond de Alliantie Markermeerdijken, met het hoogheemraadschap, Boskalis en VolkerWessels. De Alliantie heeft twee andere opties voorgelegd aan de bewoners.

"Ofwel een versterking van de dijk met een brede berm die er tegenaan wordt gelegd ofwel een geheel nieuwe dijk 'buitenom'. Dat is een nieuwe dijk die een flink stuk verder het water in ligt, waardoor een binnenmeer ontstaat. Door een vrijwel permanent openstaande keersluis kunnen boten het dorp bereiken."

Hoofdpijn of buikpijn

Ine Waterreus: "Het is kiezen tussen hoofdpijn of buikpijn. Ingrijpen in de bestaande dijk is ingewikkeld vanwege de vele functies: het verkeer, de haven, de huizen aan weerszijden. Het is een complexe puzzel." Maar ook de dijk buitenom is lastig. "Je gaat iets nieuws aanleggen. Aan de andere kant biedt zo'n nieuwe dijk ter hoogte van de Utdammerdijk wel mogelijkheden voor natuur of recreatie, bijvoorbeeld met een fietsroute." Reacties van bewoners worden meegewogen bij de uiteindelijke keuze voor een oplossing.

Opties

"Het eerste voorstel was een diepwandconstructie, maar dat gaf veel zorgen bij bewoners", zegt hij. Bij een buitenwaartse versterking van de dijk heeft hij zijn bedenkingen. "Dan krijg je een voetbalveld voor de deur. Dat past niet bij het karakter van Durgerdam." De andere optie is een dijk buitenom. "De dijk buitenom is bedacht om schade te voorkomen, een aannemstredening. We hebben hier een maagdelijk gebied en we werken al honderden jaren met deze dijk. Waarom zouden we het ineens anders doen? Je vernielt de originele structuur. Bovendien creëert een dijk buitenom weer een extra binnenmeer. We hebben hier binnenmeren zat. Het Kinselmeer bijvoorbeeld."

Alternatief

Voor Johan Swart is het vertrekpunt dat de dijk een waterbouwkundig monument is en Durgerdam de status heeft van beschermd dorpsgezicht. Hij pleit voor de bescheiden dijkverbreding in combinatie met een stenen golfbreker, op enige afstand van de dijk en rietland, vrij in het water. "Dan heb je een betere dijk en meteen een oplossing voor de verkeersproblemen in het dorp."